

STRATEGIA ROZWOJU GMINY JUCHNOWIEC KOŚCIELNY DO 2010 ROKU

SPIS TREŚCI:

Wstęp

I. Diagnoza możliwości rozwojowych gminy

1. Ogólna charakterystyka gminy, jej położenie

Analiza SWOT

2. Środowisko przyrodnicze
 - 2.1. Rzeźba terenu
 - 2.2. Wody powierzchniowe i podziemne
 - 2.3. Surowce mineralne
 - 2.4. Gleby
 - 2.5. Lasy
 - 2.6. Warunki klimatyczne

Analiza SWOT

3. Potencjał demograficzny i mieszkaniowy

Analiza SWOT

4. Sfera społeczna
 - 4.1. Oświata i wychowanie
 - 4.2. Ochrona zdrowia i opieka społeczna
 - 4.3. Kultura, sport, rekreacja
 - 4.4. Bezpieczeństwo i ochrona przeciwpożarowa
 - 4.5. Administracja i instytucje finansowe

Analiza SWOT

5. Rolnictwo

Analiza SWOT

6. Pozarolnicza działalność gospodarcza

Analiza SWOT

7. Infrastruktura techniczna
 - 7.1. Zaopatrzenie w wodę
 - 7.2. Komunikacja
 - 7.3. Kanalizacja sanitarna
 - 7.4. Gospodarka odpadami
 - 7.5. Energetyka
 - 7.6. Ciepłownictwo
 - 7.7. Gazyfikacja
 - 7.8. Telekomunikacja

Analiza SWOT

II. Strategiczne cele rozwoju gminy.

III. Zasady wdrażania strategii rozwoju gminy.

WSTĘP

Strategia odpowiada za potrzebę kompleksowego długofalowego podejścia do rozwoju gminy w szybko zmieniającym się i coraz bardziej konkurencyjnym otoczeniu. Planowanie strategiczne nie daje gwarancji sukcesu, ale znacznie zwiększa jego prawdopodobieństwo.

Strategia rozwoju gminy jest dokumentem uchwalonym przez Radę Gminy w celu określenia najważniejszych zamierzeń osiąganym wspólnym wysiłkiem władz samorządowych, mieszkańców i podmiotów gospodarczych. Narzędziem realizacji strategii są głównie publiczne środki finansowe. Większość zamierzeń ambitnych gminy wykracza jednak poza jej możliwości budżetowe. Dlatego możliwe i konieczne jest stosowanie takich metod działania jak przedsięwzięcia publiczno-prywatne, współpraca międzygminna, zlecenie zadań publicznym organizacjom społecznym, inwestycyjne działania rządu, władz regionalnych, powiatowych, pomocy zagranicznej (środków funduszy i programów pomocowych).

We współczesnym świecie gmina osiąga sukces dzięki umiejętnemu łączeniu elementów konkurencji, współpracy, rynku i polityki wspierania najbardziej efektywnych, pomocy nieprzystosowanym. Oznacza to, że samorząd gminy nie jest jedynym i wyłącznym podmiotem strategii rozwoju, chociaż ponosi odpowiedzialność za jej sformułowanie i uchwalenie.

Wieloaspektowość i wielopodmiotowość strategii wymaga szerokiego udziału społecznego w trakcie jej formułowania. Proponowane rozwiązania, przedsięwzięcia rozwojowe muszą być realne ekonomicznie, akceptowane społecznie, przeprowadzalne politycznie, dopuszczalne z punktu widzenia ochrony zasobów i przyrody, wykonalne technicznie i możliwe do umiejscowienia w konkretnej przestrzeni.

Tymi zasadami kierowały się Rada i Zarząd Gminy Juchnowiec Kościelny przygotowując niniejszy dokument.

W strategii wykorzystano wnioski zgłoszone przez mieszkańców przy opracowywaniu „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Juchnowiec Kościelny” oraz wnioski zgłaszane na zebraniach wiejskich, sesjach Rady Gminy i bezpośrednio do urzędu.

I. DIAGNOZA MOŻLIWOŚCI ROZWOJOWYCH GMINY

1. Ogólna charakterystyka gminy, jej położenie.

- v W układzie administracyjnym gmina Juchnowiec Kościelny położona jest w województwie podlaskim, południowej części powiatu Białostockiego i graniczy z gminą Białystok, Zabłudów, Bielsk Podlaski, Suraż, Turośń Kościelna, Choroszcz i Wyszki.
- v Gmina zajmuje obszar o pow. 172 km² co stanowi 0,8% obszaru województwa podlaskiego oraz 5,8% powiatu białostockiego.
- v Gęstość zaludnienia na 1km² wynosi 68 osób i jest większa od przeciętnej wojewódzkiej wynoszącej 61 osób oraz przeciętnej powiatu białostockiego - 47 osób.
- v Gmina podzielona jest na 46 miejscowości, siedzibą gminy jest Juchnowiec Kościelny - miejscowość wiejska z liczbą 110 mieszkańców.
- v Największą miejscowością w gminie jest Kleosin z liczbą 4.450 mieszkańców.

Analiza SWOT

Mocne strony

- położenie w pobliżu m. Białegostoku
- dobre i stosunkowo liczne powiązania komunikacyjne z Białymstokiem
- atrakcyjne środowisko przyrodnicze do zamieszkania w postaci licznych zalesień, drobnych cieków wodnych

Słabe strony

- wysoka stopa bezrobocia,
- zbyt mały potencjał usługowy, produkcyjny, ludnościowy miejscowości - Juchnowiec Kościelny,
- słaba integracja mieszkańców gminy
- rozdrobnienie gospodarstw rolnych,

Szanse

- rozwijający się korzystny układ koncentrujący aktywność społeczno-gospodarczą wokół m. Białegostoku

Zagrożenia

- nacisk aglomeracji białostockiej na przesuwanie granic kosztem gmin ościennych, lokalizacja obiektów użyteczności publicznej

2. Środowisko przyrodnicze

2.1. Rzeźba terenu

- v Północna część gminy jest bardzo mało urozmaicona, wysokości terenu wahają się w granicach 140 – 145m n.p.m., teren w znacznym stopniu zabagniony. Pozostała część obszaru gminy to pofalowana powierzchnia gliniasta, urozmaicona niewysokimi pagórkami. Najwyższy waleń wzniesień ciągnie się równoleżnikowo między wsiami Baranki i Simuny (166m n.p.m.). Południowa część gminy należąca do Doliny Górnej Narwi jest obszarem równinnym, pozbawionym zróżnicowanych elementów morfologicznych. Wysokość terenu oscyluje w granicach 127 – 135m n.p.m.

z.z.woay powierzcnniowe i poaziemne

- v Teren gminy, położony jest w zlewni rzeki Narew. Łączna powierzchnia wód otwartych wynosi 158ha, co stanowi 0,9% obszaru gminy (średnia województwa biał. 1,0). Rzeki: Horodnianka, Niewodnica (Czaplinianka) i Turośnianka przecinają gminę w poprzek płynąc ze wschodu na zachód. Doliny rzek, płaskie mało widoczne w krajobrazie, często podmokłe i zabagnione. Rzeka Mieńka odwadnia południową część gminy, płynąc wyraźną doliną w kierunku południowym. Południową granicę stanowi rzeka Narew płynąca ze wschodu na zachód, szeroką zabagnioną doliną. Wszystkie rzeki i potoki spływające z obszaru gminy są prawymi dopływami rz. Narew. W kierunku zachodnim odprowadzają wody Horodnianka, Niewodnica (Czaplinianka) i Turośnianka (z dopływem Gniła), a w kierunku południowym: Mieńka i dwa bezimienne ciekł. Możliwe jest zrealizowanie 4 obiektów -zbiorników małej retencji: Ignatki, Lewickie, Koplany, Wólka co pozwoli na uzyskanie dodatkowej powierzchni retencyjnej – 35tys.m³. Łączna powierzchnia wód otwartych wzrosłaby do ok.198,6ha. Zbiorniki pełniłyby funkcje: retencyjną, gospodarczą i ekologiczną. Gmina leży w rejonie ograniczonych, lokalnie dobrych zasobach wód podziemnych.

Zasoby wód podziemnych i powierzchniowych nie powinny ograniczać rozwoju gospodarczego gminy. Czystość wód: rzeka Narew I i II klasa, rzeka Horodnianka III klasa, pozostałych wód - brak badań. Nie obserwuje się zanieczyszczeń ściekowych związanych z działalnością gospodarczą.

2.3. Surowce Mineralne

- a) Surowce ilaste: (dla potrzeb ceramiki budowlanej), przeważnie: ily warstwowe, pyłaste i piaszczyste oraz mułki i piski zapylne. Większe wyrobiska tego surowca występują w okolicy wsi Horodniany, Księżyno i Koplany.
- b) Surowce okrucnowe: piaski i pospółki eksploatowane przez miejscową ludność na potrzeby lokalne. Brak złóż kruszywa naturalnego.
- Na terenie gminy wydzielone są obszary perspektywiczne występowania złóż surowców mineralnych, jednakże nie rokują one nadziei na wykorzystanie przemysłowe, a jedynie dla wykorzystania na potrzeby lokalne. Z 13 punktów eksploatacji surowców mineralnych stałych, cztery kwalifikują się do rekultywacji, w pozostałych odbywa się eksploatacja dorywcza na potrzeby miejscowej ludności.

2.4. Gleby

Gmina położona jest w dwóch regionach glebowo-rolniczych. Część środkowa i północna gminy należy do Zabłudowskiego regionu glebowo-rolniczego. Dominuje tu rzeźba płaska niskofalista z licznymi dolinami i zagłębieniami. W regionie tym występuje duża mozaika glebowa. Wśród gruntów ornych przeważają gleby kompleksów żytniego słabego z dużym udziałem gleb kompleksu pszennego dobrego. Wśród użytków zielonych przeważają łąki i pastwiska średniej jakości. Południowa część gminy należy do Narwiańskiego regionu glebowo-rolniczego. Jest to region typowo dolinny, obejmujący doliny górnej Narwi. Przeważają tu użytki zielone na siedliskach łęgowych.

Udział powierzchniowy i procentowy klas bonitacyjnych gruntów ornych i użytków zielonych:

Grunty orne + sady		Użytki zielone:		
(ha)	(%)	(ha)	(%)	
III a	241	2,8	III 476	10,6
III b	883	10,2	IV 1.992	44,2
IV a	2.365	27,3	V 1.692	37,6
IV b	1.756	20,3	VI 313	7,0
V	2.306	26,6	VI z 26	0,6
VI	1.029	11,9	-----	-----
VI z	81	0,9	4.499	26,1
-----		-----		
8.661	50,4			

Ogólna powierzchnia geodezyjna: 17.206 ha 100%

Użytki rolne: 13.022 ha 75,7%

Użytki rolne:	13.022 ha	73,7%
Grunty rolne nieprzydatne:	138 ha	0,8%
Tereny pozostałe:	4.046 ha	23,5%

Obserwuje się tendencję zmniejszania się powierzchni użytków rolnych i gruntów leśnych. Podstawową formą własności gminy jest własność prywatna i stanowi 82,4% gruntów.

Na terenie gminy działa Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Dorożkach. Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej – 59,2 pkt. Lokuje gminę Juchnowiec Kościelny na 13 miejscu w byłym woj. białostockim.

Warunki przyrodnicze gminy Juchnowiec Kościelny predysponują w jej obszarze rozwój funkcji rolniczej.

v melioracja

Na ogólną powierzchnię gruntów ornych – 8.162 ha wg stanu na rok 1997 zmeliorowanych jest 2.226,7 ha. Grunty orne wymagające melioracji zajmują pow. 5.300 ha. Jest to zaspokojenie w 60,88% potrzeb melioracji gruntów ornych w gminie.

Na ogólną powierzchnię użytków zielonych – 4.381 ha wg stanu na rok 1997 zmeliorowanych jest 2.276,2 ha. Jest to zaspokojenie w 74,25% potrzeb melioracji użytków zielonych w gminie.

2.5. Lasy

Według podziału Polski na krainy przyrodniczo-leśne lasy gminy Juchnowiec Kościelny znajdują się w II Krainie Przyrodniczo-Leśnej tj. Krainie Mazursko-Podlaskiej i w 5 Dzielnicy – Wysoczyźnie Bielsko-Białostockiej charakteryzującej się występowaniem prawie wszystkich typów siedliskowych lasów z bardzo zróżnicowanym drzewostanem. W podziale administracyjnym woj. podlaskiego, lasy Gminy Juchnowiec Kościelny należą do Nadleśnictwa Dojlidy. Udział lasów w powierzchni ogólnej gminy wynosi 16,96% tj. 2.919 ha, z tego lasy państwowe stanowią 25,24% pow. ogólnej lasów, zaś lasy prywatne 74,76% ogólnej pow. lasów. Gmina charakteryzuje się mniejszą lesistością w porównaniu do średniej woj. podlaskiego – 29,3% i pow. białostockiego – 38,4%. Drzewostan tworzy głównie sosna z niewielką domieszką brzozy, świerka i dębu. Na siedliskach olsowych występuje głównie olcha z domieszką świerka, osiki i brzozy. Dominuje drzewostan klasy II i II wieku (21 – 40 i 41 – 60 lat). Na terenie gminy Juchnowiec Kościelny występują lasy ochronne tj. lasy chroniące środowisko przyrodnicze – wokół miasta Białegostoku. Funkcje lasów prywatnych i państwowych to produkcja surowca drzewnego oraz funkcję wodo- i glebochronną, krajobrazową oraz ostoję dla dzikiego ptactwa i zwierzyny. Gospodarka leśna prowadzona jest w oparciu o plany urzędzenia lasów i gospodarstwa leśnego. Lasy na obszarze gminy Juchnowiec Kościelny nie są zagrożone szkodliwym oddziaływaniem gazów i pyłów. Warunki przyrodniczo-leśne uzasadniają potrzebę opracowania granicy polno-leśnej.

2.6. Warunki klimatyczne

W podziale województwa na krainy klimatyczne obszar gminy Juchnowiec Kościelny zalicza się do Krainy Wysoczyzn Północnopodlaskich. Warunki klimatyczne Gminy odpowiadają warunkom panującym na terenie Wysoczyzny Białostockiej. Średnia roczna temperatury wynosi 6,9°C. Początek wegetacji na terenie Wysoczyzny Białostockiej przypada średnio na 12 IV, a koniec na 23X. Okres bezprzymrozkowy trwa średnio 155 dni, zaś pokrywa śnieżna 96 dni. Średnia roczna suma opadów atmosferycznych wynosi 537 mm. Reasumując należy stwierdzić, że warunki klimatyczne gminy Juchnowiec Kościelny nie stwarzają bariery w jej rozwoju gospodarczym.

Analiza SWOT

Mocne strony

- stosunkowo niewielkie zanieczyszczenie środowiska,
- występowanie surowców ilastych (dla potrzeb ceramiki budowlanej),
- lasy pełniące funkcje oprócz produkcji surowca drzewnego wodo-glebochronną, krajobrazową oraz ostoję dla dzikiego ptactwa i zwierzyny,
- budowa kanalizacji sanitarnej,
- istniejące zasoby wód nie powinny ograniczać rozwoju gospodarczego gminy,

Słabe strony

- oddziaływanie miejskiego wysypiska odpadów komunalnych wynikające z transportu odpadów i niepełnej ich utylizacji zanieczyszczenie spalinami samochodowymi, wynikające z dużej liczby pojazdów szczególnie w północnej części gminy
- zbyt duża liczba kotłowni lokalnych

- zbyt duża liczba kotłowni lokalnych,
- brak złóż kruszywa naturalnego o zasobach przemysłowych,
- brak opracowanej granicy polno-leśnej,
- brak uprawy i pielęgnacji lasów zwłaszcza prywatnych,
- nieskanalizowanie obszarów o największym stopniu zurbanizowania,
- występują zanieczyszczenia ściekowe związane z potrzebami bytowymi ludności odprowadzane do rzek, cieków wodnych, gleb,
- słabe wyposażenie infrastruktury drogowej w kanalizację deszczową

Szanse

- zmniejszenie zanieczyszczeń wypłynie korzystnie na mikroklimat gminy,
- stosowanie paliw ekologicznych,
- możliwość wydobywania większej ilości surowców ilastych,

Zagrożenia

- powolny proces modernizacji kotłowni oraz przechodzenia na paliwa ekologiczne,
- brak obwodnic miasta Białystok,
- degradacja i dewastacja środowiska
- brak rynków zbytu surowców
- powolny proces budowy kanalizacji sieciowej uwarunkowany brakiem środków finansowych własnych i pomocowych,
- zagrożenia z istniejącego wysypiska odpadów komunalnych m. Białystok,

3. Potencjał demograficzny i mieszkaniowy

v Ludność

Wg danych statystycznych na dzień 31 grudnia 2000r. w gminie zamieszkiwało 12.126 mieszkańców. Pod względem ludności gmina Juchnowiec Kościelny jest największą gminą wiejską w województwie podlaskim. Liczba ludności od okresu powojennego wzrosła o 35% największa dynamika wzrostu wystąpiła w latach 1946-1970, oraz w latach 1978-1988.

Od 1989r. przyrost ludności był zmienny, a w 1992r. miał miejsce spadek ludności.

Największy wzrost liczby ludności wystąpił we wsiach Kleosin – 3.417 osób, Osiedle Ignatki, Księżyno oraz w Juchnowcu Dolnym i Górnym. Mimo ogólnego wzrostu liczby ludności gminy aż w 28 wsiach zanotowano spadek. Najwięcej ludności ubyło we wsiach: Wojszki – 270 osób, Rostoły – 187 osób.

v W strukturze płci ludności w 1999r. kształtowała się następująco:

Ludność ogółem:

- 11.981

- Wiek 0-17 (przedprodukcyjny) - 3.390 27,8%
- Wiek 18-64M/59K (wiek produkcyjny) - 6.718 56,1%
- Wiek 65M/60K i więcej (wiek poprodukcyjny) - 1.933 16,1%

- v W strukturze wiekowej ludności gminy, w grupie przedprodukcyjnej jest znacznie wyższy od udziału w grupie poprodukcyjnej. Wskaźnik udziału grupy przedprodukcyjnej wynosi 27,8 % i jest wyższy od wskaźnika wojewódzkiego-26,5 % oraz wskaźnika powiatowego – 26,1%.Udział ludności w wieku poprodukcyjnym wynosi 16,1% i jest wyższy od wskaźnika wojewódzkiego – 15,7%, a niższy od wskaźnika powiatowego –16,9 %.Wskaźnik udziału ludności w wieku produkcyjnym wynosi – 56,1 % i jest niższy od średniego wojewódzkiego – 57,8% oraz powiatowego – 57 %.
- v W okresie lat 1988-1999 utrzymywał się dodatni przyrost naturalny, mimo wzrostu liczby zgonów. W 1997r. przyrost naturalny był ujemny ze względu na poważny spadek urodzeń. Na terenie gminy występuje dodatnie saldo migracji z różnym natężeniem w poszczególnych latach. Wyjątek stanowi 1991 rok kiedy nastąpiło ujemne saldo migracji.

v Zatrudnienie

W strukturze zatrudnienia dominuje działalność produkcyjna. W 1997r. w dziale tym pracowało 41,4% ogółem zatrudnionych. Znaczny udział zatrudnionych mają działy:

- edukacja – 14,1%,
- handel i naprawy – 11,1%,
- budownictwo – 8,4%,
- ochrona zdrowia i opieka społeczna – 7,8%.

Obserwuje się spadek zatrudnienia w działach: budownictwo, administracja publiczna, rolnictwo, leśnictwo, ochrona zdrowia i opieka społeczna.

v Bezrobocie

Udział bezrobotnych w grupie ludności w wieku produkcyjnym w 1997r. wynosił 5,7%, przy liczbie ludności w wieku produkcyjnym 6.449 osób. W 1998r. liczba ludności w wieku

produkcyjnym 6.5/4 osob – liczba bezrobotnych 331 – 5,1%. w 1999r. odpowiednio 6.718 – 521 – 7,8%. Największą liczbę bezrobotnych stanowią osoby w wieku 18-44 lat. W 1996r. ludność powyżej 15 lat zamieszkała w gosp. rolnych (działkach rolnych) stanowiła 37,0% ogólnej liczby ludności – z tej liczby – 52,8% utrzymywało się z dwóch źródeł, 47,2% z jednego źródła utrzymania. Z pracy w swoim gospodarstwie rolnym utrzymywało się głównie lub wyłącznie 24,2% osób, a z pracy poza gosp. rolnym utrzymywało się 26,7% osób. Uwzględniając dotychczasowe tendencje rozwojowe ludności gminy przewiduje się dalszy sukcesywny wzrost liczby mieszkańców. Spadnie nieznacznie liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym, wzrosnie liczba ludności w wieku produkcyjnym. Wzrost liczby ludności gminy, będzie zwłaszcza na terenach sąsiadujących z Białymstokiem i wymagać będzie rozwoju infrastruktury społecznej.

Proces wyludniania się części wsi oraz stopniowe starzenie się ludności, spowoduje:

- .. powstawanie dużych gospodarstw rolnych,
- .. konieczność zagospodarowania substancji budowlanej pozbawionej użytkowników.

v Warunki mieszkaniowe

	1997r.	2000r.
Mieszkania	3.509	3800
lżby	13.088	14.112
Pow. użytkowe		
mieszkań w m ²	234.747	254.268
Pow. mieszkania w m²	66,9	66,9
Liczba mieszkań na		
1000 mieszkańców	300	316

W standardzie europejskim wskaźnik nasycenia w mieszkania wynosi 400 na 1000 mieszkańców.

Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców w województwie – 304,8, w powiecie – 301,5.

Przeciętna pow. użytkowa mieszkania wynosząca 66,9 m² jest większa od średniej województwa – 64,4 m² i powiatu białostockiego - 66,1 m².

Na terenie gminy zabudowa mieszkaniowa rozmieszczona jest nierównomiernie.

Większość zasobów koncentruje się we wsiach w strefie podmiejskiej Białegostoku:

Kleosin, Księżyno, Horodniany, Osiedle-Ignatki, Ignatki, Olmonty, Stanisławowo, Solniczki i Hryniewiczze. Znajduje się tu w znacznej części mieszkalnictwo dla ludności nierolniczej w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej. Budownictwo wielorodzinne powstało w miejscowościach Kleosin i Ignatki Osiedle, Juchnowiec Górny.

W gminie 1998r. zasoby mieszkaniowe wynosiły 3.582 mieszkań w tym 56 niezamieszkałych i 174 opuszczonych. Największa liczba mieszkań znajduje się we wsi Kleosin – 1.115, Księżyno – 151, Wojszki – 146, Olmonty – 123, Juchnowiec Dolny – 106, Klewinowo – 101, Juchnowiec Kościelny – 64 mieszkań. Spadek liczby mieszkań zaobserwowano w porównaniu do 1970r. w 13 wsiach (dane 1998r.). Największy spadek zanotowano w miejscowościach:

1. Hermanówka – 23
2. Klewinowo – 11
3. Hołówki Małe – 10
4. Rostoły – 8
5. Czerewki – 6
6. Kożany – 5

Najwięcej mieszkań opuszczonych znajduje się we wsiach:

- .. Złotniki – 12
- .. Kleosin, Tryczówka, Wojszki, Rostoły – po 11
- .. Baranki, Szerenosy – po 8
- .. Hołówki Duże, Hryniewiczze, Olmonty – po 7 mieszkań.

v Ruch budowlany

Gmina Juchnowiec Kościelny charakteryzuje się dużym ruchem budowlanym, szczególnie w miejscowościach położonych w strefie podmiejskiej miasta Białegostoku.

W 2000 roku przekazano 102 mieszkań, w tym indyw. bud. 29.

W 1999 roku przekazano 123 mieszkań, w tym indyw. bud. 29.

W 1998 roku przekazano 66 mieszkań, w tym indyw. bud. 30.

W 1997 roku przekazano 100 mieszkań, w tym indyw. bud. 55.

Większość oddanych do użytku mieszkań stanowiło budownictwo wielorodzinne zrealizowane przez Spółdzielnię Mieszkaniową w Kleosinie.

v Struktura własnościowa zasobów mieszkaniowych (dane 2000r)

v Struktura własnościowa zasobów mieszkaniowych (stan 2001):

Największy udział mają mieszkania indywidualne – 2 609

- spółdzielcze - 1 048
- gminne - 38

v Prognoza potrzeb mieszkaniowych

1. Budowa nowych mieszkań w dążeniu do standardu europejskiego.
2. Konieczność modernizacji zabudowy o niskim standardzie, wyposażenie w urządzenia i instalacje techniczne oraz wymianę budynków w złym stanie technicznym.
3. Rozwój turystyki i wypoczynku może spowodować realizację obiektów pensjonatowych, a także przystosowanie zagród rolniczych do rozwoju agroturystyki.

Analiza SWOT

Mocne strony

- dodatni przyrost naturalny z dodatnim saldem migracji, wzrost ludności w wieku produkcyjnym w skali gminy,
- dostateczna ilość terenów przeznaczonych w planach pod zabudowę mieszkaniową,

Słabe strony

- w południowej części gminy spadek liczby ludności, deformacja struktury wieku i płci ludności,
- utrzymujące się bezrobocie,
- konieczność sukcesywnego uzbrajania terenów szczególnie przeznaczonych pod budownictwo,
- stosunkowo wysokie klasy gruntów rolnych na obszarach strefy podmiejskiej, atrakcyjnych dla rozwoju ,
- uciążliwość wysypiska odpadów stałych m. Białegostoku wynikające z niepełnej technologii ich utylizacji i transportu odpadów oraz oddziaływania, wysokie ceny terenów budowlanych i nieruchomości rolniczych hamują ich pozyskanie na cele inwestycyjne – nieuzasadnione nakładami na infrastrukturę,

Szanse

- możliwość osadnictwa i prowadzenia nieuciążliwej działalności gospodarczej ludności z terenu m. Białegostoku i innych terenów,
- przyciągnięcie na teren gminy inwestorów i ludności o wysokich dochodach – wzrost wpływów z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych i fizycznych,
- ograniczenie żywiołowego, rozproszonego podziału gruntów i rozwój zabudowy,

Zagrożenia

- mało skuteczne formy walki z bezrobociem,
- patologiczne skutki długotrwałego bezrobocia,
- odpływ wykształconej i przedsiębiorczej młodzieży,
- brak tanich kredytów mieszkaniowych,
- niskie zasoby pieniężne,
- dalsza żywiołowa parcelacja i rozproszona zabudowa w części północnej gminy co prowadzi do degradacji krajobrazu i obniżenia atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej,

4. Strefa społeczna

4.1. Oświata i wychowanie

W gminie funkcjonują 4 szkoły podstawowe i 2 gimnazja.

Szkoły Podstawowe:

	<u>uczniowie</u>		
	98/99	99/2000	2000/01
Juchnowiec Górny:	480	477	435
Kleosin	618	711	624
Księżyno	218	189	172

Bogdanki	87	78	48
	1 403	1 455	1 279
	(w tym „0” 160) (w tym „0” 156)		

Gimnazja:

<u>uczniowie</u>	
99/2000	200/01

Juchnowiec Górny **63** **132**

Kleosin **109** **256**

172 **388**

v Wychowanie przedszkolne

Na terenie gminy funkcjonuje 1 przedszkole oraz 8 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Opieką przedszkolną objętych było 30,6% dzieci w grupie wieku przedszkolnego.

v Na terenie gminy we wsi Kleosin znajduje się część bazy naukowo-dydaktycznej, Politechniki Białostockiej.

4.2. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Na terenie gminy funkcjonują 4 ośrodki zdrowia w miejscowościach Kleosin, Księżyno, Bogdanki i Juchnowiec Dolny. Mieszkańcy gminy korzystają również ze specjalistycznej opieki zdrowotnej w placówkach znajdujących się na terenie miasta Białegostoku.

W miejscowości Czerewki znajduje się Dom Pomocy Społecznej, w którym w 1998r. przebywało 87 osób. Na terenie gminy funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jako jednostka organizacyjna gminy.

4.3. Kultura, sport i rekreacja

Działalność w zakresie kultury prowadzi:

.. GOK w Juchnowcu Kościelnym
 .. Świetlice wiejskie – 12 (Baranki, Biele, Czerewki, Dorożki, Hołówki Duże, Hołówki Małe, Janowicze, Klewinowo, Olmonty, Rostoły, Rumejki, Wojszki)

.. Placówki biblioteczne:

- .. biblioteka w Juchnowcu Kościelnym - 1,
- .. filia w Kleosinie - 1,
- .. punkty biblioteczne - 6,

Księgozbiór w tys. woluminów w 2000r. - 25,1

Czytelnicy bibliotek- 1 435

Wypożyczenia w tys. woluminów - 17,6

Wypożyczenia na 1 czytelnika - 12,3 książki

v Obszary i obiekty chronione.

Na obszarze gminy Juchnowiec Kościelny do obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych objętych ochroną prawną należą:

- .. obszar chronionego krajobrazu Doliny Rzeki Narwi,
- .. Leśny Pas Ochrony m. Białegostoku

v Na obszarze gminy występują pomniki przyrody:

- .. klon zwyczajny we wsi Lewickie,
- .. lipa drobnolistna we wsi Lewickie,
- .. wiąz szypułkowy we wsi Wojszki,
- .. aleja 27 drzew w kol. Rumejki.

v Obiekty zabytkowe i budynki o charakterze zabytkowym:

Do rejestru zabytków wpisane są obiekty zabytkowe:

- .. Juchnowiec Kościelny – Kościół parafialny p.w. Św. Trójcy (1764r.) z cmentarzem grzebalnym rzymsko-katolickim,
- .. Rumejki kol. – Juchnowczyzna – dwór z otaczającym terenem (XIX w.),
- .. Lewickie – pałac pocz. XIX w. z parkiem,
- .. Niewodnica Nargilewska – dwór murowany z 1906r. z pozostałościami parku XVII w.,
- .. Horodniany – dwór murowany ok. 1880r. z pozostałością parku,
- .. Bogdanki – wiatrak koźlak i wiatrak holenderski,

v Ponadto na terenie gminy występują:

- .. obiekty o charakterze zabytkowym nie wpisane do rejestru zabytków, wyszczególnione szczegółowo w publikacji z 1992r. „Zabytki architektury i budownictwa w Polsce, województwo białostockie 3”,
- .. parki o charakterze zabytkowym w miejscowościach Ignatki, Juchnowczyzna, Koplany, Złotniki,
- .. cmentarze o charakterze zabytkowym:
- .. Ignatki – cmentarz dworski,
- .. Juchnowiec – cmentarz rzymsko-katolicki,
- .. Kożany – cmentarz prawosławny,
- .. Tryczówka – cmentarz rzymsko-katolicki.

v Stanowiska archeologiczne

Na terenie gminy znajdują się 2 stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków w miejscowościach:

- a) Zajączki – grodzisko (okres wczesnego średniowiecza),
- b) Rostołty – kurhan

oraz wiele stanowisk nie wpisanych do rejestru zabytków z różnych epok i okresów.

Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków nie mogą być rozkopywane, zaś inwestycje na pozostałych stanowiskach lub w bezpośredniej okolicy uzgodnione z Konserwatorem Zabytków Archeologicznych w Białymstoku zgodnie z zaleceniem Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Na terenie gminy funkcjonują boiska sportowe przy szkołach podstawowych oraz boiska gminne w Juchnowcu Dolnym, Czerewkach i w budowie w Kleosinie. Obszarem turystycznym w gminie jest rzeka Narew objęta statusem Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Narwi, a także lasy wchodzące w skład leśnego pasa ochronnego m. Białegostoku.

4.4. Bezpieczeństwo i ochrona przeciwpożarowa

Na terenie gminy remizy Ochotniczej Straży Pożarnej znajdują się w miejscowościach: Czerewki, Dorożki, Hermanówka, Hołówki Duże, Janowicze, Juchnowiec Dolny, Koplany, Lewickie, Rostołty, Szerenosy, Tryczówka, Wojszki, Złotniki. W gminie występuje 8 jednostek typu „S” i 4 jednostki typu „M”. Jednostki OSP na terenie gminy posiadają 12 sztuk samochodów. Od 1998 roku doposażono jednostki w 2 samochody pożarnicze, zaś w ostatnim okresie pozyskano dodatkowo 2 samochody, które również będą przekazane jednostkom OSP.

4.5. Administracja i instytucje finansowe

Urząd Gminy w Juchnowcu Kościelnym posiada bazę lokalową niewystarczającą, wymagającą rozbudowy w powiązaniu z zapleczem dla potrzeb gospodarki komunalnej. Bank Spółdzielczy w Juchnowcu Kościelnym jest jedyną instytucją zajmującą się obsługą finansową na terenie gminy. Mieszkańcy terenów podmiejskich korzystają z usług instytucji finansowych zlokalizowanych w Białymstoku. W celu poprawy dostępności do tego typu usług wskazane byłoby powstanie placówek z pełną obsługą finansową.

ANALIZA SWOT

Mocne strony

- dobrze rozwinięta sieć szkół podstawowych i gimnazjów
- utrzymanie istniejącej sieci ośrodków zdrowia,
- walory środowiska przyrodniczego i krajobrazowego, licznie porzucane powierzchnie leśne z enklawami terenów rolniczych, oczek wodnych w terenach poeksploatacyjnych i drobnych, cieków powierzchniowych stwarzających atrakcyjne warunki do zabudowy,
- istniejące pomniki kultury materialnej, sakralnej
- różnorodność kulturowa i religijna
- tradycja lokalizacji ogrodów działkowych i zabudowy letniskowej w strefie podmiejskiej m. Białegostoku, atrakcyjnych dla celów plażowo-kąpielowych i wędkarskich terenów w dolinie rzeki Narwi w rejonie Wojszek i Czerewek, w tym terenów stanowiących własność gminy,
- bliskość stolicy województwa,

Słabe strony

- zły stan techniczny budynków szkolnych,
- niedostateczne wyposażenie szkół w obiekty i urządzenia sportowe,
- zmniejszająca się liczba dzieci na południowych terenach gminy,

- zły stan techniczny budynków – ośrodków zdrowia, niedostateczne wyposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną
- niedostatecznie rozwinięta profilaktyka zdrowotna w szczególności wśród dzieci,
- niedostateczna baza lokalowa dla potrzeb administracji samorządowej,
- brak infrastruktury turystycznej, ścieżek rowerowych, pieszych,
- stan obiektów zabytkowych wymagających remontów,
- utrudnienia związane ze zmianą przeznaczenia terenów na których znajdują się lasy ochronne,
- niewystarczający standard istniejącej bazy noclegowej,
- konieczność doposażenia w infrastrukturę techniczną, komunikacyjną, usługi terenów wypoczynku codziennego i świątecznego, zwłaszcza w rejonie wsi Wojszki,

Szanse

- wdrożenie reformy programowej w oświacie,
- zreformowanie zarządzania i organizacji opieki zdrowotnej
- wzrastający poziom usług medycznych
- utrzymanie dostępności do usług medycznych,
- wykorzystanie walorów kulturowych i turystycznych w promocji gminy,
- warunki do rozwoju wypoczynku codziennego i świątecznego pobytowego, w tym agroturystyki,
- warunki do rozwoju turystyki,

Zagrożenia

- malejące nakłady na rozwój oświaty i wychowania,
- zubożenie społeczeństwa i pogorszenie stanu sanitarnego,
- niewłaściwe wdrażanie reform systemu opieki zdrowotnej,
- niedostateczne nakłady finansowe na kulturę, sport i turystykę,
- niedocenywanie istniejących walorów i brak tradycji ich wykorzystania.

6. Rolnictwo

Przeważają w strukturze użytkowania gruntów ornych, grunty klasy Va i IVb – 47,2%, grunty kl. V zajmują 25,6%, kl. IIIa i kl. IIIb – 13,8%, kl. VI i VIz – 13,4%,

w strukturze użytków zielonych największy udział mają grunty klasy IV – 44,7%.

Znaczny udział mają też grunty klasy V – 37,1%.

W 1996r. w gminie występowało 1 214 gospodarstw indywidualnych o pow. użytków rolnych przekraczających 1 ha oraz 202 działki o pow. użytków rolnych od 0,1 do 1,0 ha. Najliczniejszą grupę gospodarstw tworzyły gospodarstwa o pow. 5 – 15 ha stanowiące 43,2% ogółu gospodarstw stanowiące 59,9% powierzchni użytków rolnych. Następną grupą to gospodarstwa o pow. 1 – 5 ha – 30,4%, gospodarstwa powyżej 15 ha stanowiły 7,4% i zajmowały 25,7% powierzchni użytków rolnych.

Średnia powierzchnia gospodarstwa w gminie wynosiła 9,4 ha i była niższa od średniej wojewódzkiej – 10,7 ha oraz wyższa od średniej powiatu białostockiego – 8,3 ha.

Tendencją zmniejszania się liczby gospodarstw indywidualnych.

Gospodarstwa rolne prowadzą głównie działalność mieszaną – 44,3%, produkcje roślinną i zwierzęcą. Dochody wyłącznie z produkcji rolniczej uzyskuje 10% gospodarstw indywidualnych, a 2,8% gospodarstw nie prowadzi produkcji rolnej.

Typy gospodarstw rolnych:

- gospodarstwa rolnicze – 37,5%
- gospodarstwa emerytów i rencistów – 26,2%
- gospodarstwa pracownicze i pracowniczo-rolnicze – 22,9%

W strukturze zasiewów dominują zboża – 79,3%, ziemniaki – 12,4%, warzywa – 2,7%.

W grupie roślin zbożowych: mieszanki zbożowe – 22,4%, żyto – 21,7% oraz pszenice – 16,2%.

Średnie plony: 1996r.

żyto	22,0
pszenica	27,0
jęczmień	23,1
owies	21,0
pszenżyto	26,7
mieszanki zbożowe	24,0
...	...

gryka	/,0
ziemniaki	18,7

Dominującymi kierunkami produkcji w 1996r. była hodowla bydła, trzody chlewnej oraz drobiu. Wskaźnik obsady bydła w gminie wynosi 52,2 na 100 ha użytków rolnych i był niższy od wskaźnika wojewódzkiego – 54, a wyższy od powiatowego – 42. W obsadzie trzody chlewnej wynoszący 48,7 był niższy od wojewódzkiego – 77, jak i powiatowego – 52. Z ogólnej liczby 1 212 gospodarstw rolnych, produkcję zwierzęcą prowadziło 1 024, zaś 188 nie posiadało w ogóle zwierząt gospodarskich. Spadek globalnej produkcji roślinnej oraz przejście do gospodarki rynkowej spowodowały niestabilność w produkcji zwierzęcej. Na wielkość pogłowia bydła ma wpływ mała opłacalność produkcji mleka. Powoduje to ograniczenie a nawet zaprzestanie produkcji w małych gospodarstwach. Często mleko przeznaczane jest na samozaopatrzenie członków rodziny rolnika. Natomiast rolnicy posiadający duże areale użytków zielonych w celu utrzymania opłacalności, zorganizowali grupę producencką - Spółdzielnię Producentów Mleka „Turośnianka”. Umożliwia to produkcję mleka dobrej jakości, a przede wszystkim możliwość negocjacji cen z odbiorcą. Tworzone są gospodarstwa o dużej obsadzie bydła, inwestujące samodzielnie w sprzęt chłodniczy tzw. gospodarstwa zbiornikowe: wsie kol. Lewickie, Rumejki, kol. Klewinowo.

Z rolnictwem związane są:

1. Spółdzielnia Mleczarska w Łapach.
2. Spółdzielnia Usług Rolniczych.
3. Lecznica zwierząt w Juchnowcu Górnym i Dolnym.

Struktura użytkowania gruntów przedstawia się następująco:

Powierzchnia ogólna:	17.206ha	100%
Użytki rolne w tym:	12.604ha	73,26%
" grunty orne	8.162ha	64,76%
" sady	61ha	0,48%
" łąki	2.595ha	20,58%
" pastwiska	1.786ha	14,18%
Lasy i grunty leśne:	2.919ha	16,96%
Pozostałe grunty:	1.683ha	9,78%

ANALIZA SWOT

Mocne strony

- dość dobra jakość przestrzeni produkcyjnej w pół. – zach. i centralnej części gminy,
- tradycje ogrodnicze,
- popyt na surowce ogrodnicze i rolnicze wynikające z potrzeb żywnościowych i przetwórczych m. Białegostoku,
- dobre wyposażenie w budynki i maszyny rolnicze, wielkości obszarowej gosp. rolnych i uwzględnienie dobrego wyposażenia i infrastrukturę techniczną,
- możliwość łatwego pozyskania kadr kwalifikacyjnych,

Szanse

- rozwój agroturystyki,
- korzystne kredyty na rozwój przedsiębiorczości na wsi,
- zmiana orientacji zarobkowej na źródła pozarolnicze,
- powstawanie dużych, nowych gospodarstw,
- rozwój produkcji rolnej metodami ekologicznymi,
- rozwój przetwórstwa owocowo-warzywnego,

Słabe strony

- starzenie się pracujących na roli,
- słaba aktywność gospodarcza,
- niski poziom warunków życia na wsi,
- brak systemu nawadniania gruntów
- krótszy okres wegetacji roślin uprawnych w porównaniu z innymi rejonami gruntów,
- rozdrobnienie gospodarstw rolnych,

Zagrożenia

- recesja następująca biologicznie

rozsądnym postępowaniu ekologicznym

- duża konkurencja produktów spoza gminy i z importu
- spadek opłacalności produkcji rolnej
- zbyt wolny odpływ nadwyżek siły roboczej z rolnictwa

7. Pozarolnicza działalność gospodarcza

W gminie zarejestrowanych było w 1998 roku 829 jednostek gospodarczych, z tego z sektora publicznego – 14 i 815 sektora prywatnego. W działalności gospodarczej dominują zakłady należące do osób fizycznych, stanowiące 83,3% ogólnej liczby jednostek. W strukturze jednostek gospodarczych największy udział mają jednostki prowadzące działalność, handel i naprawy – 38,1%, produkcyjna – 16,4%, budownictwo – 13,3%, transport, składowanie i łączność – 12,5%.

Największa liczba zakładów koncentruje się w strefie podmiejskiej Białegostoku w miejscowościach: Ignatki, Ignatki-Osiedle, Koplany, Księżyno, Stanisławowo, Hryniewicze, Olmonty, Kleosin. Zajmują się one produkcją artykułów spożywczych i napojów, działalnością wydawniczą – poligrafią, produkcją wyrobów ceramicznych i materiałów budowlanych, prowadzą działalność budowlaną transport i składowanie.

ANALIZA SWOT

Mocne strony

- rosnąca liczba podmiotów gospodarczych sektora prywatnego,
- postępujący proces prywatyzacji,
- istniejąca baza szeregowa dla rozwoju przemysłu rolno-spożywczego, budowlanego, drzewnego,
- rezerwy terenów pod rozwój przemysłu i składów,

Szanse

- brak barier do tworzenia nowych podmiotów gospodarczych nieuciążliwych dla środowiska przyrodniczego),
- produkcja materiałów budowlanych, drzewnego rzemiosła produkcyjnego i składownictwa,

Słabe strony

- nierównomierna w skali gminy koncentracja podmiotów gospodarczych,
- zbyt mały dopływ zewnętrznego kapitału inwestycyjnego,

Zagrożenia

- niestabilne warunki kredytowe, podatkowe, kryzys gospodarczy w kraju

7. Infrastruktura techniczna

7.1. Zaopatrzenie w wodę

W gminie Juchnowiec Kościelny na 46 miejscowości wiejskich nie zostało zwodociągowanych 5 tj. Baranki, Hołówki Małe, Zaleskie, Zajączki i część wsi Klewinowo w zabudowie kolonijnej co stanowi około 3% ludności gminy. Mieszkańcy tych miejscowości zaopatrują się z wodociągów zagrodowych i studni głębinowych.

Stopień zwodociągowania gminy wynosi 91,3% i jest znacznie wyższy od średniej byłego województwa białostockiego wynoszącego 65,3%. Długość sieci wodociągowej (bez przyłączy) wynosi 116,7 km do której przyłączonych jest 2 088 budynków mieszkalnych. Zaopatrzenie w wodę mieszkańców zwodociągowanych odbywa się z czterech ujęć i stacji uzdatniania stanowiących własność gminy, znajdujących się w miejscowościach:

- **Juchnowiec Kościelny** – zaopatruje 28 miejscowości, ujęcie składa się z dwóch studni wierconych o głębokości 112 m i 114 m i wydajności m³/h,
- **Kleosin** – zaopatruje 9 miejscowości i wyposażone w 3 studnie o głębokości 62,5 m, 71 m i 153 m i wydajności: 50 m³/h, 70 m³/h i 43 m³/h,
- **Wojszki** – zaopatruje wieś Wojszki, składające się ze studni o głębokości 157 m, oraz studni o głębokości 90 m jako studni awaryjnej, ich łączna wydajność 45 m³/h.
- **Ignatki Osiedle** – zaopatruje wieś Ignatki Osiedle i składa się z 2 studni o głębokości 65,5 m i 66,2 m i wydajności 18 m³[GJ1]/h i 42 m³/h.

Ze stacji wodociągowej Pomygacze w gminie Turośń Kościelna zaopatruje się w wodę 5 miejscowości: Lewickie, Lewickie kol., Hryniewicze kol., Brończany, Koplany, Koplany kol. Wskaźnik zwodociągowania poszczególnych wsi jest zróżnicowany od 45,6% w Dorożkach do 100% w 8 miejscowościach

do 100% w 6 miejscowościach.

W miejscowościach Kolonia Olmonty, Stanisławowo, Solniczki i Niewodnica Nargielewska zasilanych z wodociągu w Juchnowcu Kościelnym występuje niedostateczne ciśnienie wody w sieci wodociągowej. Ponadto na terenie gminy znajdują się zakładowe i prywatne ujęcia wody głębinowej. Wydajność wodociągów wiejskich przekracza aktualne pobory wody, jednakże istniejąca infrastruktura wodociągowa wymaga stałej modernizacji i nakładów inwestycyjnych.

W ostatnich latach istniały trudności w zapewnieniu dostatecznej ilości wody z ujęcia w Kleosinie w związku z wyeksploatowaniem zasobów istniejącej studni. Wybudowano 2 studnie w 1999r. i 2000r. o głębokości 71m i 153m i wydajności: 70m³/h i 43 m³/h.

W miejscowościach położonych za przepompownią sieciową w Rumejkach tj. kol. Olmonty, Stanisławowo, Solniczki i Niewodnica Nargielewska występuje niedostateczne ciśnienie w sieci wodociągowej z uwagi na zbyt małą średnicę przewodów wodociągowych. Ponadto woda z ujęcia w Kleosinie dość często zawiera ponadnormatywną ilość związków żelaza. Generalnie istnieją trudności w jakości dostarczanej wody do gospodarstw domowych wynikające zarówno z niezadawalającego stanu technicznego hydroforni, przewodów wodociągowych jak i błędów w eksploatacji. Zaopatrzenie ludności w wodę jest zadaniem priorytetowym do realizacji przez władze gminy, gdyż wymagać będzie szeregu inwestycji, a w szczególności:

- „ zapewnienia dostatecznej ilości wody poprzez modernizację ujęcia w Osiedlu Ignatki,
- „ budowę drugiej nitki sieci wodociągowej lub zbiorników wyrównawczych celem zabezpieczenia dostawy wody miejscowościom, w których jest niedostateczne ciśnienie i występują jej braki,
- „ stałe podnoszenie jakości wody poprzez wymianę odżeleziaczy, wymianę zużytych przewodów wodociągowych i poprawę eksploatacji, zmianę technologii uzdatniania wody,
- „ sukcesywne wodociągowanie pozostałych miejscowości i nowych terenów,
- „ budowa zbiorników wyrównawczych na ujęciu wody w Kleosinie.

7.2. Komunikacja

Na terenie gminy występują wg stanu na dzień 31 grudnia 1998r.

- „ droga krajowa BIAŁYSTOK – LUBLIN o długości 1400 m o twardej nawierzchni,
- „ droga wojewódzka: BIAŁYSTOK – WYSOKIE MAZOWIECKIE, o długości 4.360m o twardej ulepszonej nawierzchni, ze ścieżką rowerową w Księżynie,
- „ drogi powiatowe o długości 120,6 km, z tego o twardej nawierzchni 99,7 km (w tym ulepszonej 79,4 km) oraz gruntowych 12,8 km,
- „ dróg gminnych 54,0 km, z tego o nawierzchni twardej 11,2 km (w tym ulepszonej 10,0 km) oraz gruntowych 42,8km,
- „ drogi pozostające w zarządzie gminy jako drogi dojazdowe do pól.

Gęstość sieci drogowej o twardej nawierzchni wyniosła w 1997r. – 67,8 km/100 km², (w tym ulepszonej 53,6 km/100 km²) i jest lepsze w porównaniu do wskaźników województwa: 54,4km/100km² i 32,1 km/100 km².

W 1998r. w gminie wskaźnik ten wynosił 67,8 km/100 km² w tym ulepszonej 56,1 km/100 km². Ruch drogowy największy występuje na trasie BIAŁYSTOK -MARKOWSZCZYŻNA, w 2000 r. 9130 pojazdów na dobę. Przez obszar gminy przebiega jednotorowa linia kolejowa: BIAŁYSTOK-BIELSK PODLASKI – CZEREMCHA – granica państwa. Stan techniczny torów jest niezadawalający. Długość linii na terenie gminy wynosi około 19 km. Gęstość sieci wynosi 11 km/100 km² (w województwie 5,5 km/100 km²). Obsługa podróżnych z terenu gminy odbywa się na stacjach: Stacja Lewickie, Hołówki Duże i Zimnoch. Stan torów obniża standard usług i konkurencyjność w stosunku do transportu drogowego. Obszar gminy Juchnowiec Kościelny obsługiwany jest liniami PPKS i ZOKM. Z analizy układu drogowego wynika, że wskaźnik gęstości dróg w gminie jest lepszy od wskaźnika w województwie. Wpłynął na to fakt, że na terenie gminy występuje droga krajowa, wojewódzka oraz drogi powiatowe. Większość dróg gminnych jest gruntowych, stąd ich stan techniczny nie jest zadawalający i wymagać będzie nakładów inwestycyjnych na modernizację.

7.3. Kanalizacja sanitarna

Na terenie gminy kanalizacja funkcjonuje w miejscowościach:

- „ **Kleosin** o długości 4,4 km z 259 przyłączami do budynków jednorodzinnych oraz 25 bloków mieszkalnych z 1048 mieszkaniami spółdzielczymi Spółdzielni Mieszkaniowej w Kleosinie. Ścieki są odprowadzane do przepompowni i dalej kanałami tłoczonymi do oczyszczalni w Białymstoku.

- .. **Śródlesiu** o długości 1,6 km z 31 przyłączami do budynków, odprowadzane do osiedlowej oczyszczalni w Śródlesiu.
- .. **Juchnowcu Górnym** o długości 1,8 km z 39 przyłączami i odprowadzane do oczyszczalni w Juchnowcu Kościelnym.
- .. **Juchnowcu Kościelnym** o długości 2,0 km i 42 przyłączami, odprowadzane do oczyszczalni w Juchnowcu Kościelnym.
- .. **Juchnowiec Dolny** o długości 3,6km z 72 przyłączami, odprowadzane do oczyszczalni w Juchnowcu Kościelnym.
- .. **Osiedlu Ignatki** stanowiąca własność Spółdzielni Mieszkaniowej „KROKUS” w Dobrzyniówce o długości 2,6 km z 41 przyłączami – ścieki odprowadzane są kanałem tłocznym wybudowanym przez „AGROS” poprzez Kleosin do Białegostoku.

W 2000r. rozpoczęto budowę kanalizacji w Ogrodnickach i Hryniewiczach.

Na gruntach wsi Ignatki, Księżyno, Horodniany, wybudowany został w latach 80-tych kanał tłoczny 2xØ 600mm dla potrzeb byłego Południowego Zespołu Przemysłowego m. Białegostoku – obecnie niezagospodarowany. Komunalna oczyszczalnia w Juchnowcu Dolnym, jej wydajność - 125 m³/d, analizy ścieków wykazują, że stężenie zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych są niższe od dopuszczalnych co świadczy o dobrej pracy tej oczyszczalni. Oczyszczalnia w Ignatkach została wyłączona z eksploatacji, zaś istniejąca kanalizacja włączona do wybudowanego przez „AGROS FORTUNA” kanału tłoczego odprowadzającego ścieki poprzez Kleosin do systemu kanalizacji sanitarnej m. Białegostoku. Oczyszczalnia w Śródlesiu o wydajności 22 m³/d, z analizy ścieków wynika, że stopień oczyszczania ścieków jest niedostateczny ze względu na złą pracę poletka filtracyjnego.

Ponadto na terenie gminy funkcjonują zakładowe oczyszczalnie ścieków:

- .. Dom Pomocy Społecznej w Czerewkach mechaniczno-biologiczna o przepustowości 150 m³/d,
- .. Przedsiębiorstwo Robót Drogowych w Hryniewiczach, mechaniczno-biologiczne o wydajności 22m³/d z odprowadzaniem ścieków do Horodnianki.
- .. Przedsiębiorstwo Ceramiki Budowlanej w Koplanych, mechaniczno-biologiczna o przepustowości 10 m³/d z odprowadzaniem ścieków do rowu melioracyjnego dopływającego do rz. Niewodnica – Czaplinańska.

Dotychczasowa sieć kanalizacji sanitarnej wybudowanej w ostatnim okresie znacznie poprawiła gospodarkę ściekową w gminie. W miejscowościach skanalizowanych poprawił się stan środowiska. Na kolejne lata zakładany jest dalszy sukcesywny proces skanalizowania miejscowości, o największym stopniu zurbanizowania, gdzie ścieki będą tłoczone do oczyszczalni w Białymstoku. Równolegle będą budowane systemy kanalizacyjne w miejscowościach obsługiwanych przez oczyszczalnię w Juchnowcu. Wybudowanie planowanej w stosunkowo nieodległym terminie kanalizacji sanitarnej spowoduje, że będzie to atutem gminy w dalszym rozwoju i przyciągnie być może inwestorów i chętnych do zamieszkania.

Na pozostałym terenie ścieki gromadzone są w zbiornikach, które często nie są szczelne i powodować mogą negatywny wpływ na środowisko w postaci skażenia gleby i wód podziemnych. Z uwagi na wysoki stopień zwodociągowania gminy (ponad 90%), problem odprowadzania i oczyszczania ścieków jest sprawą bardzo ważną i pilną, gdyż stanowi to barierę w dalszym jej rozwoju.

7.4. Gospodarka odpadami

Według danych z 15 września 1999 roku podpisane umowy na wywóz odpadów posiada 53% gospodarstw w gminie i 101 firm. W 2000r. rozpoczęto wdrażanie w gminie programu selektywnej zbiórki odpadów. Dzięki pomocy PFOŚiGW zakupiono pojemniki typu PA-1100 przeznaczone do selektywnej zbiórki odpadów, które zostały ustawione w 17 gniazdach, po 3 pojemniki w każdym:

- żółty – na plastikowe butelki PET,
- zielony – na szkło,
- czerwony – na puszki aluminiowe.

W miejscowości Śródlesie prowadzony jest system selektywnej zbiórki odpadów – workowy.

Posegregowane odpady są odbierane od mieszkańców nieodpłatnie.

Odpady wywożone przez firmy „ASTWA”, „MPO” i „CZYŚCIOCH” wywożone są na miejskie wysypisko odpadów komunalnych m. Białegostoku zlokalizowane w miejscowości Hryniewiczze gm. Juchnowiec Kościelny. Pozostałe odpady trafiają na nielegalne wysypiska odpadów co stanowi poważny problem do rozwiązania. Docelowo, odstępuje się od budowy wysypiska na terenie gminy w najbliższym okresie mimo wyznaczenia terenów na ten cel w planie

zagospodarowania w miejscowościach: Ogrodniczki, Szerenosy, Tryczówka, Bogdanki, Pańki, Koplany, Stanisławowo. Dowodem na powyższe jest zamknięcie i przeprowadzona rekultywacja wysypiska gminnego w Janowiczach.

W założeniach odpady będą wywożone na istniejące wysypisko m. Białegostoku w Hryniewiczach. Są i będą czynione zabiegi aby jako rekompensatę za zlokalizowanie na terenie gminy Juchnowiec Kościelny wysypiska uzyskać możliwość obniżonej odpłatności za odpady pochodzące z terenu gminy od gospodarstw domowych. Proces dalszego wdrażania ustawy „śmieciowej” należy kontynuować poprzez zwrócenie bacznej uwagi na podmioty gospodarcze, większe skupiska ludności, prowadzenie akcji propagandowej w szkołach, rozszerzanie selektywnej zbiórki odpadów. Wyrzucanie śmieci w miejsca przypadkowe powoduje zaśmiecanie niekiedy atrakcyjnych terenów gminy i wywiera negatywny wpływ na środowisko w postaci skażenia gleby, wody i powietrza oraz estetykę i wizerunek gminy.

7.5. Energetyka

Gmina Juchnowiec Kościelny obsługiwana jest przez:

- .. Rejon Energetyczny BIAŁYSTOK – TEREN,
- .. Rejon Energetyczny ŁAPY,
- .. Rejon Energetyczny BIAŁYSTOK – MIASTO.

Gmina zasilana jest w energię elektryczną przez stacje transformatorów-rozdzielcze 110/15 kV, RPZ – 8, RPZ – 4 w Białymstoku i PRZ w Łapach. Istniejące źródło zasilania w pełni pokrywają zapotrzebowanie mocy i energii elektrycznej gminy. Rozprowadzenie energii elektrycznej do poszczególnych odbiorców odbywa się poprzez układ sieci SN 15 kV. Stan techniczny urządzeń elektroenergetycznych jest zróżnicowany i wg zakładu energetycznego 4 stacje transformatorowe wymagają remontu oraz linie nn wychodzące z miejscowości Juchnowiec Kościelny, Klewinowo, Szerenosy oraz linię 15 kV Turośń Kościelna – Simuny – Baranki - Zajązki.

Ponadto przez gminę przebiegają trasy WN 110KV relacji:

- .. GPZ „Narew” – RPZ – 5 (2 tory),
- .. GPZ „Narew” – RPZ – 4 (2 tory), tzw. „pierścień m. Białegostoku”
- .. GPZ „Narew” – RPZ – Bielsk Podlaski,

W/w linie są częścią systemu krajowego i wojewódzkiego. Ich obecność daje ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym w postaci pasa ochronnego (14,5m – min) do istniejącej zabudowy mieszkaniowej. Problemem w zakresie elektroenergetyki jest zsynchronizowanie potrzeb wynikających z rozwoju gminy z możliwościami systemu. Dotyczy to w szczególności zurbanizowanych terenów, stąd też planowana jest budowa linii RPZ – V 110/15kV w byłym zespole Przemysłowym Białegostoku w rejonie Ignatek i w rejonie wsi Stanisławowo – Olmonty. Wynika to z opracowania – „Układ sieci 110kV węzła Białystok i studium głównych sieci SN 15 kV w dostosowaniu do długofalowego rozwoju struktury zagospodarowania m. Białystok”.

7.6. Ciepłownictwo

Na terenie gminy istnieje 39 większych źródeł wytwarzania energii cieplnej, obsługujących budynki użyteczności publicznej, zakłady przemysłowe i gospodarstwa ogrodnicze (część nieczynnych). Z przeprowadzonej analizy wynika, że większość źródeł ciepła pracuje na węgiel kamienny, niewielka część na olej opałowy. W strefie podmiejskiej, gdzie występuje zwarta zabudowa zanieczyszczenia środowiska jakie powodują kotłownie opalane węglem jest znaczne. Tylko kotłownie w Spółdzielni Mieszkaniowej Osiedlu Ignatki, Przedsiębiorstwa Ceramiki Budowlanej w Koplanych posiadają urządzenia zmniejszające zanieczyszczenia.

W budynkach mieszkalnych dominującym rozwiązaniem są lokalne kotłownie budowane indywidualnie na paliwo stałe, olejowe i gazowe. Istniejące źródła ciepła pokrywają zapotrzebowanie odbiorców. Stan techniczny źródeł ciepła jest zróżnicowany. Praca ich jednak w większości na paliwie stałym (węgiel, koks) przyczynia się do zanieczyszczenia środowiska. Z punktu widzenia ekologizacji źródeł ciepła należy podkreślić zbyt małe wykorzystanie systemu gazowego znajdującego się na terenie gminy. Istniejące stacje redukcyjno-pomiarowe w Stanisławowie i we wsi Lewickie dają możliwość rozbudowy systemu, a co za tym idzie poboru mocy do celów grzewczych. Pozytywnym rozwiązaniem jest zasilanie w energię cieplną z ciepłowni miejskiej zasobów całej Spółdzielni Mieszkaniowej w Kleosinie oraz budynków publicznych: Szkoły Podstawowej, Gimnazjum, Ośrodka Zdrowia w Kleosinie.

7.7. Gazyfikacja

Przez teren gminy przebiega trasa gazociągu wysokiego ciśnienia DN 250 – relacji Białystok

- Łapy – Łomża. Pozwala to na zasilanie w gaz przewodowy odbiorców gminy Juchnowiec Kościelny. W 1990r. zostało opracowane studium gazyfikacji wsi gminy Juchnowiec Kościelny, które zakłada 2 warianty zasilania:

I – maksymalny – zaopatrujący 43 wsie w gminie – 4 839 mieszkańców,

II – ograniczony – zaopatrujący 18 wsi w gminie – 3 624 mieszkańców.

Zużycie gaz ziemnego w 2010r. zakładano:

I – wariant – 14,2 mln m³/rok,

II – wariant – 8,6 mln m³/rok

Z zadań w zakresie gazyfikacji zrealizowano:

- .. stację redukcyjno-pomiarową w okolicach Stanisławowa, z której czerpać będą gaz okoliczni mieszkańcy gminy Juchnowiec,
- .. stację redukcyjno-pomiarową w okolicach wsi Lewickie oraz dodatkową dla potrzeb mieszkańców m. Białegostoku.

Dotychczas nie wybudowano sieci gazowej średniego ciśnienia ze Stacji Lewickie.

Jest przygotowany plan realizacyjny na gazociąg s/c z w/w stacji do Szkoły Podstawowej w Juchnowcu Górnym. Zamierzenie to być może zaktywizuje innych potencjalnych odbiorców gazu w gminie do wybudowania lub partycypacji w kosztach sieci gazowej średniego ciśnienia na swoje potrzeby.

Natomiast ze stacji Stanisławowo na potrzeby mieszkańców gminy jest wyprowadzona jedna „nitka” gazociągu średniego ciśnienia zaopatrujące w gaz mieszkańców wsi Stanisławowo, Solniczki. Odbiorcy Kleosina, Horodnian i Osiedla Ignatki czerpią gaz z sieci miejskiej m. Białegostoku. Spółdzielnia Mieszkaniowa w Kleosinie ma doprowadzony gazociąg średniego ciśnienia, natomiast osiedle domków jednorodzinnych w Kleosinie posiada stację redukcyjno-pomiarową II° i czerpie gaz o niskim ciśnieniu. W/w koncepcji uwzględniono powiązanie sieci gazowej gminy Juchnowiec Kościelny z siecią gazową w gminie Turośń Kościelna oraz zasilanie dwóch wsi w gminie Zabłudów (Krynicky i Ryboły). Konsekwencją tego jest przyjęcie większych średnic tych gazociągów w gminie Juchnowiec Kościelny, którymi będzie przesyłany gaz poza granice gminy. W gminie Turośń Kościelna zrealizowano gazociąg s/c DN 180 we wsi Niewodnica Korycka (położona w pobliżu granicy z gm. Juchnowiec Kościelny) i podciągnięto nitkę gazociągu do granic gm. Juchnowiec Kościelny. Umożliwi to podłączenie wsi również na terenie gm. Juchnowiec do czasu „spięcia” gazociągu wyprowadzonego ze stacji redukcyjno-pomiarowej w kierunku Lewickich, Koplan, Brończan, kol. Ignatki, Księżyna.

Elementem tranzytowym sieci gazowej jest przewidziany i wprowadzony do ustaleń planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego gminy Juchnowiec Kościelny system gazociągów tranzytowych (2 nitki DN 1400) wysokiego ciśnienia „Jamał”. Trasa jego przebiega w południowej części gminy. Strefę bezpieczeństwa dla w/w gazociągu przewidziano 100 m od przewodu.

7.8. Telekomunikacja

System telekomunikacyjny gminy składa się z:

- .. linii kablowej miedzianej relacji Białystok – Juchnowiec Kościelny,
- .. linii kablowej światłowodowej Turośń Kościelna – Trypucie – Białystok,
- .. centrala automatyczna analogowa w Juchnowcu Kościelnym, Bogdankach i Kleosinie (2 szt.),
- .. linii rozdzielczych i abonenckich na terenie całej gminy.

Centrala analogowa typu UCM w Juchnowcu Kościelnym pracuje obecnie przy pomocy linii kablowej mieszanej. Centrala w Bogdankach jest niedużą (80 numerów) centralą wspomagającą centralę w Juchnowcu Kościelnym pracującą na linii kablowo-napowietrznej. Centrale w Kleosinie typu PC-1000 włączone są do systemu wojewódzkiego linią kablową światłowodową relacji Białystok - Łapy.

Ilość abonentów 2 519 pojemność centrali automatycznej 2 664. System telekomunikacyjny gminy wymaga modernizacji. Część miejscowości podmiejskich obsługiwana jest nowoczesną linią kablową światłowodową, jednak centrale analogowe w Kleosinie powinny ulec wymianie na cyfrowe z większą pojemnością. Centrale w Juchnowcu Kościelnym i Bogdankach powinny być wymienione na cyfrową o większej pojemności, gdyż jest do zrealizowania wiele wniosków (ok. 200). Wymienione centrale gminne powinny być włączone do wojewódzkiego systemu telekomunikacyjnego linią światłowodową relacji Turośń Kościelna – Juchnowiec Kościelny – Zabłudów.

Podniesie to standard świadczonych usług oraz zapewni podłączenie wszystkich chętnych mieszkańców gminy.

Ponadto na terenie gminy działa sieć telefonów radiowych wykonane przez firmę „RETEL” – 592 abonentów.

ANALIZA SWOT

Mocne strony

- dobrze rozwinięty układ sieci drogowych i stosunkowo licznie powiązana komunikacyjnie z m. Białystok,
- powszechny dostęp do wodociągów i sukcesywnie do kanalizacji,

Słabe strony

- niepełna infrastruktura,
- brak unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych,
- nie pełna realizacja selektywnej zbiórki odpadów i recyklingu
- stan dróg wymagający modernizacji
- duże rozproszenie zabudowy wiejskiej, zróżnicowanie wysokościowe terenu, konieczność budowy przepompowni ścieków, co powoduje podwyższenie kosztów budowy infrastruktury
- zdewastowane ujęcia wodne po byłych PGR,
- niewystarczający stopień oczyszczania ścieków oczyszczalni Śródlesie,
- niedokończona inwestycja w byłym Południowym Zespole Przemysłowym - kolektor tłoczny ścieków sanitarnych do m. Białegostoku, aktualnie brak kierunku i możliwości jego zagospodarowania, dokończenia i racjonalnego wykorzystania,
- wysokie ceny gruntów,

Szanse

- przebieg drogi ekspresowej w oparciu o korytarz transeuropejski VIA BALTICA,
- zgazyfikowanie gminy poprawi stan środowiska,
- czyste wody powierzchniowe,
- rozwój terenów mieszkaniowych, turystycznych i pod działalność gospodarczą,
- budowa systemów kanalizacji na terenie gminy,
- uzbrajanie terenów podmiejskich w stacje i linie energetyczne,

Zagrożenia

- brak środków finansowych
- problem wzrostu cen gazu ziemnego, oleju i innych paliw ekologicznych,
- skażenie ziemi, wód powietrza nielegalnymi wysypiskami
- niewystarczająca współpraca w tej dziedzinie z m. Białymstokiem
- malejące środki finansowe na inwestycje z budżetu gminy i pomocowe,
- brak decyzji co do lokalizacji i przebiegu niektórych elementów ponadlokalnego systemu elektroenergetycznego w obszarze strefy podmiejskiej (rejon byłego Południowego Zespołu Przemysłowego)

III. MISJA I STRATEGICZNE CELE ROZWOJU GMINY

MISJA:

Gmina Juchnowiec Kościelny - Gminą Perspektyw, Przyjazna Człowiekowi i Środowisku , Otwarta na Przedsiębiorczość.

Nadrzędne cele strategii

CELE I rzędu

1. Poprawa jakości życia mieszkańców i środowiska naturalnego

Cele II rzędu

A1, A2, B1,

D1, E1, E2, E3, E4, E5, E6,

2. Ośrodek gospodarczy miejsce rozwoju przedsiębiorczości i unowocześnienia rolnictwa.

Cele II rzędu:

C1, C2

3. Gmina jako obszar rozwoju turystyki i wypoczynku przy wykorzystaniu środowiska przyrodniczego i kulturalnego.

Cele II rzędu

A3, A4, A5, A6

Poprawa jakości życia mieszkańców i środowiska naturalnego.

A.1. Dążenie do zapewnienia równości w dostępie do świadczeń medycznych

wszystkich mieszkańców.

A.1.1. Tworzenie warunków do prywatyzacji wykonywania zadań publicznych w zakresie opieki zdrowotnej a w szczególności popieranie i wspieranie inicjatyw w zakresie tworzenia indywidualnych praktyk lekarza rodzinnego i praktyk grupowych.

A.1.2. Tworzenie warunków i wspieranie działań zmierzających do rozwoju medycyny szkolnej w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki dzieci i młodzieży.

A.2. Wspieranie aktywności mieszkańców na rzecz poprawy poziomu życia.

A.2.1. Popieranie inicjatyw podejmowanych przez mieszkańców w ramach Komitetów Społecznych.

A.2.2. Udostępnianie bazy lokalowej w szkołach dla dzieci, młodzieży i dorosłych w celu organizacji imprez i zajęć pozalekcyjnych.

B.1. Rozwój budownictwa mieszkaniowego.

B.1.1. Tworzenie warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego jedno i wielorodzinnego.

B.1.2. Przygotowywanie terenów budowlanych w zakresie podstawowej infrastruktury technicznej.

D.1. Poprawa ładu i porządku publicznego, przeciwdziałania zjawiskom patologii społecznej, ograniczenie przestępczości kryminalnej.

D.1.1. Rozwijanie edukacji dzieci i młodzieży na temat szkodliwości narkotyków i innych używek.

D.1.2. Opracowanie programu skierowanego do dzieci i młodzieży mającego na celu zapobieganie szerzeniu się zjawisk patologii społecznej

D.1.3. Podejmowanie działań w celu poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w szkołach.

D.1.4. Konsolidacja oraz intensyfikacja działań instytucji odpowiedzialnych za stan bezpieczeństwa publicznego.

D.1.5. Tworzenie warunków do poprawy funkcjonowania straży pożarnej w gminie poprzez budowę bazy wyposażenia w sprzęt i stworzenie zintegrowanego systemu informacyjnego o infrastrukturze technicznej.

E.1. Rozwój infrastruktury gminy.

E.1.1. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej.

I etap

- miejscowości – Ignatki, Księżyno, Księżyno kolonia, Horodniany, Olmonty, Hryniewiczze, Rumejki, Wólka, Ogrodniczki, Lewickie Stacja.

II etap

- miejscowości- Stanisławowo, Niewodnica Nargilewska, Solniczki, Hermanówka, Lewickie, Lewickie kolonia.

Czas realizacji: 2000 – 2010

Opis zadania: Generalne uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej.

E.1.2. Budowa sieci wodociągów wiejskich i stacji uzdatniania wody.

I etap

- miejscowości - Kleosin, nowe osiedla mieszkaniowe, Klewinowo kol.

II etap

- miejscowości – Hołówki Małe, Baranki, Zajączki, Zalesek

Opis zadania: Dokończenie wodociągowania wsi i kolonii oraz sukcesywne wodociągowanie nowych osiedli

mieszkaniowych.

E.1.3. Gazyfikacja gminy Juchnowiec Kościelny.

- miejscowości – teren gminy Juchnowiec Kościelny

Czas realizacji: 2000 – 2010

Opis zadania: Realizowanie koncepcji gazyfikacji gminy. Stworzenie możliwości wymiany tradycyjnych kotłowni c.o. opalanych węglem, emitujących znaczne zanieczyszczenia do atmosfery na nowoczesne systemy grzewcze o zredukowanej emisji dwutlenku siarki, tlenków azotu i zanieczyszczeń stałych, oraz zmniejszenia uciążliwości dla otoczenia wskutek stworzenia możliwości modernizacji kotłowni.

E.1.4. Rozbudowa budynku administracyjnego w Juchnowcu Kościelnym wraz z zapleczem dla gospodarki komunalnej.

Czas realizacji: 2000 – 2005

Opis zadania: Urząd Gminy mieści się w dwóch budynkach, jeden z budynków wymaga kapitalnego remontu oddalonych od siebie o 700m. Utrudnia to sprawne zarządzanie i jest uciążliwe w codziennym funkcjonowaniu urzędu.

E.1.5. Rozwój bazy maszynowej.

Czas realizacji: 2000 – 2005

Czas realizacji: 2000 – 2005

Opis zadania: Brak równarki drogowej powoduje trudności w utrzymaniu dróg żwirowych i gruntowych. Zakup koparko-ladowarki przyczyniłby się do poprawy sprawności działania w zakresie utrzymania dróg. Nowa piaskarka usprawniłaby walkę z gołoledzią na drogach gminnych i powiatowych.

E.1.6. Zakup autokarów szkolnych.

Czas realizacji: 2000-2005

Opis zadania: Gmina posiada własną bazę transportową do przewozu dzieci, nie pokrywającą rzeczywistych potrzeb.

E.2. Współpraca z gminami ościennymi.

E.2.1. Współpraca w zakresie rozwoju infrastruktur społeczno-gospodarczych.

a/ rozwój kanalizacji sanitarnej wspólnie z gminą Turośń Kościelna,

b/ rozwój sieci gazyfikacji wspólnie z gminami Turośń Kościelna i Zabłudów

c/ budowa systemu kanalizacji wspólnie z gminą Zabłudów wzdłuż drogi Białystok-Stanisławowo

E.3. Ochrona środowiska.

E.3.1. Modernizacja kotłowni c.o. w gminnych budynkach użyteczności publicznej.

- miejscowości – teren gminy Juchnowiec Kościelny

Czas realizacji: 2000 – 2005

Opis zadania: Modernizacja obecnie funkcjonujących kotłowni c.o. emitujące znaczne zanieczyszczenie gazowe i stałe do atmosfery.

E.3.2. Zagospodarowanie odpadów komunalnych na terenie gminy Juchnowiec Kościelny.

Czas realizacji: 2000-2002

Opis zadania : Redukcja ilości odpadów u źródeł ich powstania poprzez wprowadzeniu systemu recyklingu.

E.3.3. Rekultywacja terenów zdegradowanych powyrobiskowych.

E.3.4. Ochrona lasów i ich przystosowanie do rekreacji masowej

E.3.5. Rozwój zieleni osiedlowej.

E.4. Doskonalenie układu uliczno-drogowego do potrzeb transportowych i poprawa funkcjonowania komunikacji zbiorowej.

E.4.1. Modernizacja dróg i ulic.

- miejscowości – teren gminy Juchnowiec Kościelny

Czas realizacji: 2000 – 2010

Opis działania: - modernizacja dróg służących do dowozu dzieci do szkół i gimnazjów,

- modernizacja ulic, które obecnie posiadają nawierzchnię żwirową utrudniającą komunikację w okresie wiosenno-jesiennym i po opadach atmosferycznych,

- remonty dróg ułatwiają dojazd rolnikom.

E.4.2. Modernizacja oświetlenia ulicznego.

- miejscowości – teren gminy Juchnowiec Kościelny

Czas realizacji: 2000 – 2006

Opis zadania: Poprawa istniejącego oświetlenia ulicznego jako – mało efektywne i energochłonne.

E.4.3. Sukcesywna modernizacja geometrii skrzyżowań i instalowanie sygnalizacji świetlnej.

E.5. Doskonalenie w gminie gospodarki energetycznej i Telekomunikacyjnej.

E.5.1. Opracowanie programu rozwoju systemu zaopatrzenia gminy w energię elektryczną.

E.5.2. Rozwój systemu telekomunikacji gminy, w tym wykonanie telefonizacji wtórnej oraz nowopowstających osiedli mieszka nowych.

E.6. Racjonalna gospodarka gruntami w gminie.

E.6.1. Nabywanie gruntów niezbędnych do realizacji samorządowych inwestycji.

E.6.2. Sporządzenie planu gospodarki gruntami komunalnymi.

Ośrodek gospodarczy, miejsce rozwoju przedsiębiorczości i unowocześnienia rolnictwa.

C.1. Tworzenie warunków na rzecz integracji i współpracy podmiotów gospodarczych.

C.1.1. Rozwijanie współpracy władz gminy z samorządami gospodarczymi

C.1.2. Rozwijanie promocji gminy.

C.1.3. Opracowanie analizy różnych form opodatkowania w celu stworzenia proinwestycyjnej polityki podatkowej gminy.

C.2. Racjonalne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez:

C.2.1. Szkolenie rolników – grupy producenckie.

Czas realizacji: 2000 – 2002

Opis zadania: Występują obecnie trudności ze zbyciem płodów rolnych. Rolnicy zrzeszeni w grupach producenckich uzyskują możliwość wywierania wpływu i zawierania korzystniejszych umów z zakładami przetwórstwa rolnego oraz instytucjami działającymi na rzecz rolnictwa.

C.2.2. Nie przeznaczanie na cele nierolnicze gruntów wysokiej jakości

- C.2.2.** nie przeznaczanie na cele mierzalne gruntów wysokiej jakości,
- C.2.3.** Wspieranie organizacyjne działań w nabywaniu gruntów od AWRSP, w tym scaleń i wymian celem poprawy struktury agrarnej gospodarstw rolnych,
- C.2.4.** Tworzenie warunków do zalesiania terenów nieprzydatnych do produkcji rolnej.
- C.2.5.** Utworzenie pokazowego gospodarstwa ras rodzimych z elementami charakterystycznej zabudowy dla gospodarstw rolnych regionu przełomu XIX i XX wieku.

Czas realizacji: 2000 – 2010

Opis zadania: Ekologiczne gospodarstwo rolne, położone w Klewinowie kolonii odwiedza ponad 2000 dzieci rocznie. Istnieje potrzeba utworzenia Pokazowego Gospodarstwa Ras Rodzimych w celu hodowli ginących ras zwierząt gospodarskich, popularnych na terenie Podlasia. Niezbędne jest stworzenie zagrody składającej się wyłącznie z drewnianych budynków, typowych dla zabudowy gminy.

Gmina jako obszar rozwoju turystyki i wypoczynku przy wykorzystaniu środowiska przyrodniczego i kulturalnego.

A.3. Inspirowanie rozwoju kultury.

A.3.1. Stworzenie placówki kultury (np. filia GOK-u) pracującej w pełnym wymiarze godzin na terenie Kleosina.

A.3.2. Zwiększenie zakresu edukacji kulturalnej mieszkańców przez instytucje i organizacje prowadzące działalność kulturalno-oświatową z uwzględnieniem etnicznego oblicza gminy.

A.3.3. Wspieranie inicjatyw amatorskiego ruchu artystycznego.

A.3.4. Utrwalenie tradycji Dni Juchnowca.

A.3.5. Pełne skomputeryzowanie procesów bibliotecznych bibliotek publicznych leżących na terenie gminy oraz podłączenie ich do Internetu. Tworzenie przez biblioteki własnych ogólnodostępnych komputerowych baz danych, zwłaszcza dotyczących gminy Juchnowiec Kościelny.

A.4. Tworzenie bazy turystycznej.

- miejscowości – teren gminy Juchnowiec Kościelny

Opis zadania: Obecnie brak bazy sportowo-rekreacyjnej do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej.

A.5. Wspieranie rozwoju sportu masowego.

A.5.1. Stworzenie bazy rekreacyjno-sportowej w wiejskich środowiskach.

a/ rozbudowa boiska sportowego w Juchnowcu Dolnym

b/ rozbudowa boiska sportowego w Kleosinie

A.5.2. Doposażenie boisk sportowych przy szkołach i budowa basenów przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Juchnowcu Górnym i Kleosinie.

A.6. Wspieranie rozwoju bazy agroturystycznej w gminie.

IV. ZASADY WDRAŻANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY

Określenie szczegółowych celów strategicznych kończy fazę prac nad strategią rozwoju Gminy. Cele realizuje się poprzez podejmowanie konkretnych projektów i programów rozwojowych. Programy to przedsięwzięcia o charakterze ciągłym i raczej długotrwałym, projekty to przedsięwzięcia jednorazowe. Stanowią one drogi prowadzące do osiągnięcia celów strategicznych. Wymagają zabiegów organizacyjnych, decyzji administracyjnych, mobilizacji społecznej, czasem powołania nowych instytucji, ale przede wszystkim środków budżetowych i pozabudżetowych.

Strategia jest dokumentem, który może podlegać modyfikacjom ze względu na zmieniające się uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne gminy. Proces realizacji strategii będzie procesem dynamicznym. Wymagać to będzie stałej analizy i oceny zachodzących zjawisk oraz korekt na etapie zarządzania strategicznego w zależności od warunków realizacyjnych. Strategia przez cały okres jej realizacji będzie podlegała monitorowaniu. Władze samorządowe gminy na bieżąco będą podejmowały decyzje kierując się wskazaniem strategii.

Metryka strony

Udostępniający: **Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny**

Wytwarzający/odpowiadający: **Tomasz Korol**

Wprowadzający: **Tomasz Korol**

Data wprowadzenia: **2004-12-16**

Modyfikujący: **Tomasz Korol**
Data modyfikacji: **2004-12-16**
Opublikował: **Tomasz Korol**
Data publikacji: **2004-12-16**